

УДК 347.73:336.74:004

Валерія Рядінська,

докт. юрид. наук, старший науковий співробітник,
завідувач науково-дослідної лабораторії проблем правового
та організаційного забезпечення діяльності Міністерства
Державного науково-дослідного інституту
Міністерства внутрішніх справ України

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена визначенню проблем правового регулювання обігу електронних грошей в Україні, аналізу електронних грошей як фінансово-правової категорії, дослідженню правового регулювання обігу таких грошей у зарубіжних країнах та формулюванню висновків і пропозицій, спрямованих на вдосконалення законодавства у зазначеній сфері в Україні.

Ключові слова: електронні гроші, електронні платіжні системи, гроші, банки, грошова вартість, що зберігається в електронному вигляді, фіатні гроші, нефіатні гроші, електронний гаманець.

Постановка проблеми. Розвиток технологій призвів до появи електронних платежів, електронних платіжних систем та електронних грошей. У мережі Інтернет настільки багато платіжних систем, які пропонують скористуватися їх електронними грошима (PayPal, E-gold, Perfect Money, WebMoney, Яндекс.Деньги, Qiwi, GlobalMoney тощо), що перед пересічним українцем постають непрості питання: якій віддати перевагу, чи законні подібні операції, і що це взагалі таке – електронні гроші?

Відповідно до Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 5 квітня 2001 року № 2346-III, електронні гроші – це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі» [1]. Таке визначення не надає користувачу повної інформації про електронні гроші: незрозуміло, на якому електронному пристрої такі гроші повинні зберігатися, які особи їх випускають, хто може приймати їх як засіб платежу, і врешті-решт, не надає відповіді на основне питання: електронні гроші – це одиниці вартості чи зобов'язання?

Недосконалість законодавчої дефініції електронних грошей в Україні зумовлюється новизною інституту електронних грошей, відсутністю єдиної теоретичної позиції щодо визначення їх сутності, феноменом використання таких грошей, недостатнім розумінням їх технічної, економічної та юридичної при-

роди, розбіжністю у правовому регулюванні обігу таких грошей у різних країнах.

Порівняно зі звичайними грошима, електронні гроші перебувають у стадії зародження: вперше вони з'явилися у 80-ті роки ХХ сторіччя, з появою мікročіпів, які можна було вбудовувати в пластикову картку, що дозволяло розраховуватися за отримані товари чи послуги без використання звичайних грошей (електронна інформація про гроші користувача з його пластикової картки переходила до одержувача грошей, який потім обмінював її в обслуговуючому банку на еквівалент готівкових коштів). Подальша комп'ютеризація, швидке розповсюдження інформаційних технологій у банківській сфері, підвищення технологічної обізнаності населення призвели до подальшої технічної еволюції електронних грошей – в Інтернеті з'явилися електронні платіжні системи, в яких можна було обмінюватися електронними грошима без участі банків (Beenz.com, Flooz.com, Goldmoney.com, PayPal, E-gold, Perfect Money, WebMoney, Яндекс.Деньги, Qiwi, тощо). На сучасному етапі електронні гроші «переступили» межі Інтернету, ними можна користуватися не лише для здійснення операцій в межах електронних платіжних систем (далі – ЕПС), але й купівлі товарів у магазинах, оплати за паркування, проїзд у суспільному транспорті тощо.

Отже, на сучасному етапі електронні гроші являють собою складний економічний, технічний та правовий інститут, що використовується як засіб оплати за товари та послуги, забезпечує товарно-грошовий

обіг, широко застосовується в міжнародних розрахунках та дає змогу зберігати частину отриманих доходів з метою їх використання в майбутньому, тобто фактично електронні гроші спроможні виконувати «класичні» функції грошей, сформульовані класиками економічної теорії (міри вартості, засобу накопичення, обігу, засобу платежу; світових грошей).

Аналіз останніх публікацій. Але підхід до визначення фінансово-правової сутності електронних грошей неоднозначний як у теоретичній площині, так і в законодавстві різних країн. Так, Б. Коен Є. Горюков, Ш. П. Егіазарян вважають, що електронні гроші являють собою нову форму грошей, які з'явилися завдяки технологічним інноваціям [2; 3; 4]. А. Берендстейн, аналізуючи феномен електронних грошей, сформував позицію, що електронні гроші – це вид платіжних інструментів (на зразок банківських карт з магнітною смугою) [5]. С. Фрідман вважає, що електронні гроші являють собою еквівалент грошової вартості, заздалегідь сплачений емітенту, фінансовий продукт із передплаченою вартістю [6, с. 111]. Д. Є. Євсюков, Л. Вайт в свою чергу наполягають, що електронні гроші є грошовим зобов'язанням емітента [7; 8, с. 39].

Отже, **ціллю** нашого дослідження є аналіз фінансово-правової сутності електронних грошей, аналіз правового підґрунтя обігу електронних грошей в Україні, виявлення проблем правового регулювання обігу таких грошей в країні та прогнозування шляхів їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Відсутність єдності в наукових поглядах на питання фінансово-правової сутності електронних грошей відбивається на їх нормативному регулюванні. Так, у країнах ЄС, Японії, Сінгапурі, в США на федеральному рівні, в Білорусії електронні гроші визначаються як грошова вартість, що зберігається електронним засобом (ст. 4 Директиви Європейського Парламенту та Ради від 16.09.2009 «Щодо започаткування та здійснення діяльності установами – емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними, що вносить зміни до Директиви 2005/60 ЄС та 2006/48 ЄС та скасовує Директиву 2000/46/ЄС» [9], Закон Японії «Про платіжні системи» (Payment Services Act) [10], Закон Сінгапуру «Про платіжні системи та про нагляд за платіжними системами» (The Payment Systems (Oversight) Act) [11], Федеральний Закон США «Про уніфікацію грошових послуг», прийнятий у 2000 р. (Uniform Money Services Act) [12], Банківський кодекс Рес-

публіки Білорусь [13] тощо). На рівні штатів США електронні гроші визначаються як засіб обміну, що погашається чи не погашається грошима і зберігається в електронному вигляді. У Казахстані, Російській Федерації електронні гроші визначаються як грошові зобов'язання емітента електронних грошей, що зберігаються в електронній формі та приймаються як засіб платежу в системі електронних грошей іншими учасниками системи (Закон Казахстану «Про платежі та переводи грошей» [14], Закон Російської Федерації «Про національну платіжну систему» [15]).

Питання щодо закріплення фінансово-правової сутності електронних грошей у нормативних актах має вирішальне значення, оскільки від цього залежить подальший розвиток фінансово-правового регулювання обігу електронних грошей. У країнах, де електронні гроші визнані як грошова вартість, що зберігається на електронних пристроях (наприклад, у країнах ЄС), фінансово-правове регулювання розвивається шляхом нормативного встановлення методів такого регулювання – передбачення ліцензування емітентів таких грошей, встановлення вимог щодо мінімального розміру їх уставного капіталу, передбачення фінансової відповідальності за недотримання цих вимог тощо. У країнах, де до електронних грошей підходять як до форми зобов'язань, фінансово-правове регулювання їх обігу має рекомендаційний характер.

Українським урядом протягом тривалого часу ні електронним грошам, ні правовому регулюванню їх обігу уваги не приділялося. У 2003 році Національний банк України створив Національну платіжну систему «Український платіжний простір» (НПС ПРОСТІР) – внутрішньодержавну банківську багатоемітентну платіжну систему, в якій розрахунки здійснюються електронними грошима у формі смарт-карток. Діяльність цієї системи врегульовувалася, з одного боку, нормами Закону України «Про національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV [16], Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III [17], Закону України «Про державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III [18], а з іншого – блоком локальних нормативних актів, виданих Національним банком України, що врегульовували внутрішні питання функціонування НПС ПРОСТІР (Постановами Національного банку України «Про затвердження тарифу на послуги, що надаються Національним банком України, який виконує функції НПС «ПРОСТІР», «Про затвердження тарифу на операції, що здій-

снюються Національним банком України, який виконує функції розрахункового банку НПС «ПРОСТІР» тощо [19]). Проте значного поширення НПС «ПРОСТІР» не набуло, насамперед, через технічну недосконалість: у цій системі протягом тривалого часу використовувалися лише чипові картки, які містили вбудований мікрокомп'ютер із картовою операційною системою, тоді як у мережі Інтернет можна було скористатися послугами WebMoney Transfer, Limonex, UkrMoney, Яндекс.Деньги та інших платіжних систем, які пропонували багатофункціональні електронні гроші, що приймалися як платіжний засіб іншими, ніж емітент, особами і якими можна було без особливих проблем розраховуватися в мережі Інтернет. Саме ці платіжні системи впевнено завоювали фінансовий ринок електронних грошей в Україні.

Ситуація правової невизначеності обігу електронних грошей в Україні була вигідною для міжнародних платіжних систем, оскільки дозволяла їм встановлювати власні «правила гри». Протягом тривалого часу ТОВ «Українське Гарантійне Агентство», яке було представником міжнародної системи електронних платежів (далі – МСЕС) WebMoney в Україні, наполягало, що електронні гроші є інформаційною технологією передачі зобов'язань, а оскільки правові основи забезпечення зобов'язань закріплено у ст. 190, ч. 1 ст. 509, п. 1 ч. 1 ст. 512, ч. 3 ст. 656 Цивільного кодексу України, то додаткового правового регулювання випуск та обіг електронних грошей не вимагає [20]. Оскільки законодавець не застосовував жодних кроків для зміни ситуації, залишається припустити, що він підтримував таку ж позицію, завдяки чому міжнародні платіжні системи та їх електронні гроші захопили переважну частину фінансового ринку електронних грошей в Україні.

Лише в 2008 р. Національним банком України було прийнято Постанову № 178, якою затверджувалося Положення про електронні гроші (далі – Постанова № 178) [21]. Зазначене положення було розроблено з урахуванням норм Директиви Європейського парламенту та Ради Європейського союзу 2000/46/ЄС «Про діяльність установ у сфері електронних грошей і пруденціальний нагляд за ними» [9]. Але, попри розроблені норми Постанови № 178, зазначена Директива не стала еталоном: для емітентів електронних грошей в Україні встановлювалися вимоги, жорсткіші, ніж це передбачалося в нормах європейського законодавства (право емісії електронних грошей надавалося виключно банкам, сума електронних грошей на одному електронному пристрої, що

перебуває у розпорядженні користувача, та сума однієї транзакції в системах електронних грошей не повинна була перевищувати 5000 гривень; банк-емітент зобов'язаний був узгоджувати з Національним банком України правила системи електронних грошей тощо). Подібний підхід не був новаторським – в багатьох країнах ЄС при імplementації норм Директиви 2000/46/ЄС до емітентів електронних грошей встановлювалися жорсткіші вимоги, ніж це було передбачено в нормах Директиви 2000/46/ЄС, з метою забезпечення прав користувачів електронних грошей (Латвія, Греція) [22].

Проте український законодавець не здійснив важливого кроку, без якого правове регулювання обігу електронних грошей має неоднозначний характер, – не визначив у законодавстві фінансово-правової сутності електронних грошей, що зумовило спробу оскарження в суді Постанови № 178 (справа № 2а-9328/09/2670 окружного адміністративного суду м. Києва за позовом ТОВ «Герпарт» щодо визнання незаконною Постанови № 178) [23], яка зазнала невдачі – позов не було задовільнено.

Подальший розвиток європейського законодавства щодо регулювання обігу електронних грошей (прийняття Директиви Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу 2009/110/ЄС «Щодо започаткування та здійснення діяльності установами – емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними, що вносить зміни до Директиви 2005/60/ЄС та 2006/48/ЄС та скасовує Директиву 2000/46/ЄС») зумовило реформування українського законодавства щодо обігу електронних грошей. 04.11.2010 було прийнято Постанову Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей», якою затверджено нове Положення про електронні гроші № 481 (далі – Постанова № 481) [24]. Відповідно до цього Положення, банк, що має намір здійснювати випуск електронних грошей та банк, що є членом/учасником міжнародної платіжної системи і внесений Національним банком України до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури та має здійснювати випуск електронних грошей на території України, зобов'язаний узгодити з Національним банком правила використання електронних грошей до здійснення випуску таких грошей [24].

Отже, український законодавець допустив величезну помилку: не закріпивши у

законодавчому акті фінансово-правової сутності електронних грошей, видав ряд нормативних актів локального характеру, які врегульовують емісію та обіг електронних грошей в Україні, внаслідок чого було створено підґрунтя для обігу в країні нефіатних електронних грошей. Так, згідно з офіційними даними Національного банку України, на сучасному етапі узгоджені у встановленому порядку правила обігу таких електронних грошей: Максї (емітент – ПАТ «Альфа-банк»), МoneХу (емітент – FidoBank), ПРОСТІР (емітенти – 59 банків: Полікомбанк, ТрастБнк, Банк Михайлівський та ін.), MasterCard (емітент – АльфаБанк, Приватбанк, ВостокБанк, PINbank тощо), Visa (емітент – Украсобанк, Банк Південний), GlobalMoney (емітент Ощабанк) [25]. Усі інші електронні гроші, що перебувають в обігу в мережі Інтернет (M-Pesa, Visa Cash, Octopus, Chip-knip, QIWI, WebMoney тощо), на території України визнаються нефіатними грошима (фіатні гроші – гроші, номінальна вартість яких встановлюється та гарантується державою незалежно від вартості матеріалу, з якого гроші виготовлені, що функціонують як платіжний засіб на підставі державних законів, що зобов'язують приймати їх за номіналом; нефіатні гроші – гроші, що функціонують у недержавних платіжних системах або обіг яких не врегульовується нормативними актами держави [26]).

Водночас, незважаючи на те, що нефіатні гроші перебувають в обігу на території України без відповідних правових підстав, українці користуюся ними – електронні гроші систем Webmoney, Яндекс.Деньги, QIWI Wallet, Wallet one/Единый кошелек міцно увійшли у життя українського суспільства, завоювавши значний сегмент фінансового ринку електронних грошей: наприклад, лише WebMoney займають до 60 % українського фінансового ринку електронних грошей, тому зосередимо на них особливу увагу як на показовому прикладі.

WebMoney (WMB) є електронними грошима міжнародної системи розрахунків WM Transfer Ltd. На офіційному сайті WM Transfer Ltd не вказана ні юрисдикція цієї компанії, ні власники, визначається лише компанія, що управляє, – «Міжнародна адвокатська компанія UAB «DEED BALTIC», зареєстрована у м. Вільнюс (Литва) [27]. Проте технічна підтримка та розроблення програмного забезпечення цієї компанії розташовані в м. Москва (Російська Федерація). Крім того, в системі WebMoney функціонують різні типи гаманців залежно від номінування титульних знаків, які зберігаються в гаманці (U-гаманець (WMU)– гривня, R-гаманець

(WMR) – російський рубль, Z-гаманець (WMZ) – долар США, E-гаманець (WME) – євро і т. ін.), і щодо кожного типу гаманця діють окремі гаранті, що є юридичними особами, зареєстрованими в різних країнах (гарантом WMU є ТОВ «Агентство Гарантій» (Україна), гарантом WMR – ООО «ВМР» (Російська федерація), гарантом WMZ – компанія Amstar Holdings Limited (Ірландія), гарантом WME – компанія WebMoney Europe LTD (Великобританія) тощо). WebMoney розпочала свою роботу в 1998 році, зайняла вагоме місце в обігу електронних грошей у мережі Інтернет і завоювала довіру клієнтів у всьому світі, в тому числі і в Україні.

Незважаючи на те, що в листопаді 2015 року WebMoney отримала європейську ліцензію FCA (Financial Conduct Authority) (гарантом закріплено WebMoney Europe Ltd) на емісію електронних грошей в країнах ЄС, внаслідок чого гаманці, що використовуються в її системі та титульні знаки, що зберігаються у гаманці, відповідно до законодавства ЄС отримали статус електронних грошей [28], WebMoney не поспішала узгоджувати правила обігу електронних грошей в Україні з Національним банком України. Така ситуація створювала правову прогалину: з одного боку, діяльність WebMoney щодо обігу електронних грошей не була узгоджена з регулятором, тому і Національний банк України, і Державна фіскальна служба України відстоювали позицію, що WebMoney не має права на здійснення діяльності в Україні [29]. Проте, з іншого боку, вимога щодо обов'язкового узгодження правил використання електронних грошей до здійснення випуску таких грошей, по-перше, була встановлена із запізненням (на момент її встановлення електронні гроші системи WebMoney функціонували в Україні більше 10 років), а по-друге, закріплювалася Постановою Національного банку України, а не законом та фактично мала рекомендаційний характер.

Крім того, донедавна прямої заборони обігу WebMoney не було – законодавець усвідомлював, що на сучасному етапі жодним чином вплинути на користувачів цієї електронної системи неможливо. Своєрідною спробою боротьби з обігом нефіатних електронних грошей було внесення змін до Кримінального кодексу України: у ст. 200 була закріплена відповідальність за незаконні дії з електронними грошима та обладнанням для їх виготовлення [30], проте до відповідальності можливо було притягнути лише тих осіб, які займалися обміном електронних грошей на готівкові гроші, а виявити тих, хто

використовував електронні гроші для фінансово-господарських або інших операцій у мережі Інтернет було неможливо. Тому Національний банк України пішов іншим шляхом: 07.11.2016 року до банків та інших учасників платіжного ринку було розіслано телеграму № 57-0002/90626, відповідно до якої було заборонено користуватися електронними грошима Webmoney, Яндекс.Деньги, QIWI, Wallet і Wallet one («Єдиний гаманець») [31].

Висновки

Проте вже можна робити прогнози, що подібний підхід себе не виправдає: розвиток електронних грошей у зарубіжних країнах довів, що з інноваціями у сфері грошового обігу неможливо боротися шляхом заборони, навіть законодавчої, оскільки неможливо відстежити всі операції в мережі Інтернет. Подальший розвиток урегулювання правового статусу електронних грошей в Україні розглядатиметься в наших наступних дослідженнях.

Список використаних джерел:

1. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137.
2. Cohen B.J. Electronic Money: New Day or False Dawn? / B.J. Cohen // Review of International Political Economy. – 2001. – Vol. 8. – № 2. – P. 24–29.
3. Горюков Е. В. Электронные деньги: анализ практики использования и прогноз развития : дисс. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / Евгений Валериевич Горюков. – Иваново, 2004. – 162 с.
4. Егизарян Ш. П. Электронные деньги в современной системе денежного оборота : дисс. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / Шаген Петрович Егизарян. – Москва, 1999. – 141 с.
5. Boeschoten W. C. Electronic Money, Currency Demand and Seigniorage Loss in the G-10 Countries / W. C. Boeschoten, G. E. Hebbink // De Nederlandsche Bank Staff Report. – 1996. – № 1. – 18 p.
6. Freedman C. Monetary Policy Implementation: Past, Present, and Future – Will the Advent of Electronic Money Lead to the Demise of Central Banking? / C. Freedman // International Finance. – July 2000. – Vol. 3, Iss. 2. – P. 211–227.
7. Евсюков Д. Е. Предоплаченный финансовый продукт «электронные деньги»: теоретический поход / Д. Е. Евсюков [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.yandex.ua/clck/jsredir>
8. White L. H. The Technology Revolution and Monetary Evolution / Dorn J. A. (ed.) The Future of Money in the Information Age. – Washington, Cato Institute, 1997.
9. Directive 2009/110/EC of the of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 On the taking up, pursuit of and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC // Journal of Financial Services Research. – 2009.
10. The Payment Systems (Oversight) Act (PS(O) A)*17 March 2006 passed by Parliament on 16th January, 2006 and assented to by the President on 6th February 2006 (2007 Revised Edition).
11. Notice to Holders of Stored Value Facilities on Prevention of Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism PSOA-N02. The Monetary Authority of Singapore, 5 Nov 2007; Last update: 2 Dec 2009.
12. Uniform Money Services Act July 28 – August 4, 2000 (Last Revised or Amended in 2004).
13. Банковский кодекс Белоруссии от 25 октября 2000 г. № 441-3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://etalonline.by/?type=text&regnum=HK000441#load_text_none_1_
14. О платежах и переводах денег : Закон Республики Казахстан от 29 июня 1998 года № 237-І [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://online.zakon.kz/document/?doc_id=1009757
15. Положение об эмиссии банковских карт и об операциях, совершаемых с их использованием : Постановление центрального банка ФР от 24.12.2004 № 266-П [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52513/
16. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
17. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
18. Про державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
19. Тариф на послуги, що надаються Національним банком України, який виконує функції Платіжної організації НПС «ПРОСТІР», членам та учасникам НПС «ПРОСТІР», Тариф на послуги (операції), що надаються (здійснюються) Національним банком України, який виконує функції центрального маршрутизатора і розрахунково-клірингового центру Національної платіжної системи «Український платіжний простір» та Тариф на операції, що здійснюються аціональним банком України, який виконує функції розрахункового банку НПС «ПРОСТІР» у сфері розрахункового обслуговування членів та учасників НПС «ПРОСТІР» : Постанова Правління Національного банку України від 12.08.2003 № 333. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article;jsessionid=1C6E7F7063770D0D36DCFF9A38F73B0C?art_id=47087&showTitle=true
20. WebMoney [Internet Resource]. – Mode to access : <https://news.wmtransfer.com/page/85?ref=re>
21. Положення про електронні гроші в Україні : Постанова Національного Банку України від 25.06.2008 № 178 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0688-08>
22. Ранчинский К. Л. Вопросы правового статуса и регулирования электронных денег в странах ЕС / К. Л. Ранчинский // Вестник Российского универси-

тета дружбы народов. – 2011. – № 1. – С. 69–77. – (Серия: Юридические науки).

23. Справа окружного адміністративного суду м. Києва № 2а-9328/09/2670 за позовом ТОВ «Гепард» щодо визнання незаконною Постанови Національного банку України від 25.06.2008 № 178 «Про затвердження положення про електронні гроші» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/6856049>

24. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей : Постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10>

25. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

26. Райзберг Б. Фидуциарная эмиссия. Современный экономический словарь / Б. Райзберг, Л. Лозовский, Е. Стародубцева. – 2-е изд., испр. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 479 с.

27. Офіційний сайт WebMoney [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://webmoney.ua/ukrainian/about/aboutukr>

28. ИА «Банки.ру». WebMoney получила европейскую лицензию [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.banki.ru/news/lenta/?id=8455322>

29. Офіційна позиція Міністерства доходів і зборів України з приводу ситуації навколо роботи оператора системи WebMoney [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/povini/100169.html>

30. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків : Закон України від 18.09.2012 № 5284-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 37. – Ст. 488.

31. Про заборону користування електронними грошима Webmoney, Яндекс.Деньги, QIWI, Wallet і Wallet one («Єдиний гаманець») : телеграма Правління Національного банку України від 07.11.2016 № 57-0002/90626 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hgraf.com.ua/index.php/joomla-pages/finansi/item/6775-ukrajintsyam-zaboronili-koristuvatisya-webmoney-yandeks-dengi-i-edinim-gamantsem>

Статья посвящена определению проблем правового регулирования оборота электронных денег в Украине, анализу электронных денег как финансово-правовой категории, исследованию правового регулирования оборота таких денег в зарубежных странах и формулировке выводов и предложений, направленных на совершенствование законодательства в данной сфере в Украине.

Ключевые слова: электронные деньги, электронные платежные системы, деньги, банки, денежная стоимость, которая хранится в электронном виде, фиатные деньги, нефитные деньги, электронный кошелек.

The article is sanctified to determination of problems of the legal adjusting of cycle of electronic moneys in Ukraine, analysis of ecashes as financially-legal category, to research of the legal adjusting of cycle of such moneys in foreign countries and formulation of conclusions and suggestions sent to perfection of legislation in the field of marked in Ukraine.

Key words: Ecashes, electronic payment systems, money, banks, money cost that is kept in an electronic kind, fiatni money, нефитni money, electronic purse.